

MESERIASUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

Ardeal és Banat kis- és középiparosainak
hetilapja. — Arad-i Iparos Otthon, az Ipari
Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek
Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülés a tí-
misoarai „Az Iparos”-sal.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek
és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei.
Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150
lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négy-
zetcentiméterre 6 lei, kötéseknek engedmény.

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztos ipart”

Impunerea „materiei intermediare” la cifra de afaceri

Cotele de impunere stabilite de ministerul
de finante.

Prin noul decret lege al impozitului pe lux și
cifra afaceri, publicat în Monitorul Oficial No. 76
din 1 Aprilie a. c. și intrat în vigoare pe ziua de
1 Aprilie 1938. se dispune.

„Pentru produsele finite, care fac obiectul
unor întreprinderi indigene cu producție integra-
tă, la importul lor în țară se va percepe pe lângă
impozitul prevăzut în lista respectivă și 30% din
taxa cuvenită pentru produsul intermediar, im-
pus prin legea de față”.

În aplicarea acestor dispozițiuni, și pe baza
calculului, făcute de comisiunea cifrei de afaceri,
pe lângă taxele ce se percep astăzi drept cifră de
afaceri. 1% fond apărării naționale, sau taxe fixe
mărfurilor enumerate în anexatul tablou, vor su-
porta și impozitul intermediar respectiv la impor-
tarea lor.

În consecință, la importurile mărfurilor pre-
văzute la articolele tarifare din alăturatul tablou,
se va percepe pe lângă celelalte drepturi datorate
Statului și taxa impozitului intermediar, aplicând
cota fixă la valoarea medie din tariful unitar a
articolelor respective.

Acest impozit intermediar va fi vărsat la ar-
ticolul din buget ordinar de venituri, privind cota
de afaceri, într-o coloană aparte, care se va denu-
mi: „Intermediar-import”.

La Art. 105—115: Lucrări de piele se per-
cepe 1 la sută.

La Art. 116 a.: Lucrări din piele de lac 2 la
sută.

La Art. 116 b.: Lucrări din piei diferite 1 la
sută.

La Art. 117—128: Lucrări din piei 1 la sută.

La Art. 128: Lucrări din piei argintate, auri-
te, etc. 2 la sută.

La Art. 130: Lucrări din piei fine: antilope,
crocodil, etc. 3 la sută.

La Art. 130 bis: Lucrări din piei fine (imi-
tații) 1 la sută.

La Art. 131: Lucrări combinate cu țesături
de mătase 3 la sută.

La Art. 132—133: Lucrări diferite 1 la sută.

La Art. 151—162: Țesături de lână 1 la sută.

La Art. 163—177: Împletituri de lână 1 la
sută.

La Art. 190—197: Pălării și alte articole de
pălărie 1 la sută.

La Art. 206—215: Țesături de mătase 1 la
sută.

La Art. 216—226: Împletituri de mătase 1
la sută.

La Art. 258—267 bis: Nasturi, piepteni, etc.
0.50 la sută.

La Art. 297: Pâine, pesmeți etc. 0.50 la sută.

La Art. 298: Făinuri, preparate, etc. 0.50 la
sută.

La Art. 299—305: Pește, făinoase, etc. 0.50
la sută.

La Art. 333: Unt de cacao 0.50 la sută.

La Art. 338: Ulei de susan 0.50 la sută.

La Art. 440 bis: Vinuri cu adaos de zahăr.
etc. 0.50 la sută.

La Art. 441: Sampanie, etc. 0.50 la sută.

La Art. 443: Bere 0.50 la sută.

A hivalatos lap április 1-i száma közölte az új
költésgvetést és az azzal kapcsolatos pénzügyi tör-
vényeket. Ugyanakkor jelent meg az egyenes-adó
törvény módosításáról szóló dekrétum.

A 30. szakasz 5. pontja intézkedik a „patenta
fixa” módosításáról. Az új szöveg szerint az iparo-
sok és kereskedők adóját — akiknek jövedelme a
300 ezer leit nem haladja meg, az alábbi kulcs sze-
rint fogják megállapítani:

Osztály	jövedelem	Adó összege
I	— 5.000 leitől	300
II	5001— 10.000 "	700
III	10.001— 15.000 "	1200
IV	15.001— 20.000 "	1800
V	20.001— 25.000 "	2300
VI	25.001— 40.000 "	3500
VII	40.001— 50.000 "	4500
VIII	50.001— 75.000 "	6800
IX	75.001— 100.000 "	9000
X	100.001— 150.000 "	14.000
XI	150.001— 200.000 "	19.000
XII	200.001— 250.000 "	25.000
XIII	250.001— 300.000 "	30.000

A 48. szakasz 5. bekezdése kimondja, hogy a
kisiparosokat is a 30. szakaszban feltüntetett kulcs

szerint adóztatják meg 3 évre. Kisiparosnak tekin-
tendők azok, akik a forgalmiadó-törvény 9. szaka-
szának megfelelnek, vagyis legtöbb 7 alkalmazott-
juk van.

A 39. szakasz 2 pontja kimondja, hogy a jöve-
delmet a következőképpen állapítják meg: az előző
évi bevételek összegéhez (a könyvek alapján) hozzá-
adják a rentabilitási együtthatót, aminek összeget
évente minden fajta vállalat számára a központi
pénzügyi bizottság állapítja meg.

Abban az esetben, ha az előző évi jövedelmet
az üzleti könyvekből nem lehet megállapítani, az
adót más hasonlószerű vállalatokkal való összeha-
sonlítás alapján vetik ki.

A kereskedők és iparosok kötelesek a kereske-
delmi törvényekben előírt könyvet vezetni — és
az üzleti levelezéssel együtt 10 évig megőrizni. A
pénzügyi hatóságok kérésére a könyvetek be kell
mutatni. A kézműiparosok közül csak azok kötele-
sek könyvet vezetni, akik nem felelnek meg a for-
galmiadó-törvény 9. szakasza feltételeinek.

Ha az üzleti könyvetek nem román nyelven ve-
zetik, az adót összehasonlítás alapján állapítják
meg, de ebben az esetben az adó összegét még egy-
szer meg kell fizetni (41. szakasz).

Elvi jelentőségű döntés a felmondási időre kiutalt fizetések adójáról

A központi pénzügyi bizottság elvi jelentőségű
határozatot hozott a felmondási időre járó fizetés
adójának kérdésében. A felmondási időre kiutalt
fizetéseknél, amennyiben az a rendes havi fizetést
meghaladta, vitás volt eddig, hogy az adót és az
ugynevezett szupravotát az egész fizetésre vonat-
kozólag kell levonni és befizetni, vagy pedig az
adó szempontjából a megfelelő hónapokra és a fize-
tés nagyságára felosztva.

A bizottság figyelembe vette az 1932. évi 55.
számu döntést, amely szerint a munkaszerződések-
ről szóló törvény 3. szakasza értelmében a felmon-
dási időre kifizetett fizetéseknek csak azt a részét
lehet fizetési adó alá esőnek tekinteni, amely a

rendes fizetésnek megfelel. A kiutalt összegnek
ezt a meghaladó részét pedig kártérítésnek kell
minősíteni és ez a rész már nem esik fizetési adó
alá.

A fenti álláspont alapján a bizottság kimon-
dotta, hogy a felmondási időre járó fizetést a
felmondási idő egész tartamára, illetve hónapok-
ra kell felosztani és azután havi 4000 lei erejéig
alkalmazni kell az adótörvényben megállapított
négy százalékos adót, illetve a magasabb adókulcs
szerint kell számítani az adót. Ezekhez az adók-
hoz hozzáadják az egész fizetés után járó supra-
kvotát, amelyet szintén vissza kell tartani és be
kell fizetni az adóhivatálnál.

La Art. 444: Őtlet de vin 0.50 la sută.	La Art. 1055—1076: Sărma și lucrări de sărma 1 la sută.
La Art. 471—478: Pânză de cânepă 1 la sută.	La Art. 1077—1135 bis: Lucrări și obiecte de fontă și fier 1 la sută.
La Art. 484—487: Țesături de iută 1 la sută.	La Art. 1136—1160 bis: Obiecte din tablă de fier 1 la sută.
La Art. 518—539: Țesături de bumbac 1 la sută.	La Art. 1161—1166: Obiecte artistice și de biurou 1 la sută.
La Art. 540—554: Tricotaje de bumbac 1 la sută.	La Art. 1167—1177: Cuptărie 1 la sută.
La Art. 559—585: Diverse lucrări din fire 1 la sută.	La Art. 1178—1180: Bulonarie 1 la sută.
La Art. 723—726: Pălării din cloșuri 1 la sută.	La Art. 1181—1183: Lăcătușerie 1 la sută.
La Art. 732—774: Cartoane și hârtii 1 la sută.	La Art. 1184—1189: Uneelte agricole 1 la sută.
La Art. 822: Haine, etc. din țesături de sau- ciuc 1 la sută.	La Art. 1190—1212: Uneelte pentru meserii 1 la sută.
La Art. 1034—1048: Fier laminat în diverse forme 1 la sută.	La Art. 1213—1221: Arme 1 la sută.
La Art. 1049—1054: Tablă de fier 1 la sută.	La Art. 1222—1229: Mașini agricole 1 la sută.

Megszüntette a kormány a vasiélgépművek vámmentességét

A vasipari vállalatok 1937 október havában egy rendeleti törvény révén vám- és illetékmentességet kaptak a vas- és acélfélgépművek behozatalára, 1938 június 30-ig terjedő időre.

A pénzügyminisztérium most újabb rendelkezést adott ki, amelyben március 28-tól kezdődőleg a félgépművek import kedvezményeit megszüntette és elrendelte, hogy a vámtarifa 1032 tételében szereplő vas-félgépművek után az importáló vállalatok 100 kgr.-ként 30 lej kontingentálási illetéket fizessek meg.

A pénzügyminisztérium váratlan rendelkezése nagyban megnehezítette a vasipari vállalatok helyzetét.

KISIGÉNYU HOLLANDUS

Egy orosz és egy hollandus utaznak a vonaton. Beszélgetni kezdenek és az orosz huncog:

— Mi nagy ország vagyunk ám. A lakosság száma rengeteg millió és rengeteg millió katonánk van. Hadihajók, repülőgépek, ágyúk, tankok, gépfegyverek, puskák, szuronyok, nagy dolog ám ilyen nagyhatalomnak lenni.

A hollandus mosolyog.

— Igen, igen — mondja csendesen — mi meg viszont, ha reggel csempélnék az ajtón, tudjuk, hogy az a tejesember.

Panasszal fordult a tárgyműreşi Háztulajdonosok Szövetsége a polgármesterhez, a városi illetékek megállapítása miatt.

A tárgyműreşi Háztulajdonosok Szövetségének választmánya ülést tartott amelyen az új városi illetékek megállapítását eszközölő bizottságok eljárását vitatták meg. Megállapították, hogy egyes bizottságok nem a törvényes rendelkezések szellemében járnak el. A városi szabályrendelet 116. cikkelye szerint ugyanis a városi taxák kivételénél az állami adó megállapítását szolgáló bérértéket kell alapul venni, egyes bizottságok azonban ezt a bérértéket a már megállapítottakkal sokkal magasabb összegre tessik. A választmány úgy határozott, hogy az ügyben megkeresi Dimitriu törvényszéki elnök-polgármestert és kéri fogja, hogy hasson oda, hogy a bizottságok tartsák be a törvényes rendelkezéseket. Hír szerint Dimitriu polgármester a kéréssel kapcsolatban már lépéseket is tett az illetékes bizottságoknál.

IGY MÉR MAS.

Nevezük nevén a gyereket: Sanyaru Venedel közönséges kéregető volt, de kedélyét azért nem vesztette el.

Bekopogtatott az egyik lakáshoz és így szólt:

— Adjanak egy darab kenyeret.
— Mit mond? — szólt rá élesen a háziasszony.

— Elég világosan beszéltem: egy darab kenyeret akarok, mert éhes vagyok.

— Micsoda szemtelen hang ez? Nem tud udvariasabban beszélni?

— Dehogynem — felelte vállatvonva Sanyaru, — adjon nekem, édes galambom, egy darab kenyeret, eszem a zuzáját.

Timişoarán vállalat alakult a monopol-szesz szétosztásának bérletére

A Monopol-vezérigazgatóság megvonta a timişoarái Balcan-Import vállalatától a monopol-szesz szétosztásának koncesszióját, még mielőtt a koncesszió határideje lejárt volna. Ezzel egybehangzóan látásnak azok a bucaresti hírek, amelyek szerint a Monopol-szesz szétosztását a vezérigazgatóság új alapokra akarja helyezni. Nem érdektelen, hogy Timişoarán már vállalat is alakult kizárólagos román tőkével az elosztási bérlet elnyerésére.

Az új vállalat, amelyet „Titu Ionaşiu S. A.” néven jegyeztek be a kereskedelmi kamaránál, ecet nagyban gyártásával fog foglalkozni, második rendeltetéséként azonban a Monopol-szesz elosztása szerepel. A vállalat egymillió lejes tőkével alakult és annak élén Ionaşiu Titu volt képviselő, a tözslelnöke áll. A részvények fele Ionaşiu Titu birtokában van.

Satumare-megye egyes községeiben nem engedélyezik az ideiglenes igazolvánnyal rendelkező iparosok működését

Az Iparos-vizsgáztató bizottságok kinevezésének késedelmé miatt a Satumare városi és megyei kisiparosok ideiglenes igazolványok alapján működnek. Ezek az igazolványok eredetileg 1936 december 31. hatállyal voltak kiállítva, de azoknak érvényét hivatalból meghosszabbították.

A meghosszabbítást a jegyzőségek nem veszik tudomásul és közölték az érdekeltekkel, hogy ha

április 1-ig nem mutatják fel új iparendélyüket, a csendőrség bezárja műhelyeiket. Egyedüli egy községben 12 műhelyt akar bezárítani a jegyző, de Lázáriban, Batizon és a többi községekben is tömegével vannak a hasonló helyzetben levő kisiparosok. A satumarei munkakamara most közölte a jegyzőségekkel, hogy a kisiparosokat működésükben ne akadályozzák.

Magyarországon a szabóiparban nem vált be a 48 órás munkahét

A 48 órás heti munkaidő bevezetésétől a nőiszabóüzemekben többek között a munkanélküliség csökkenését várták. Az érdekeltek szerint azonban ebben a szakmában erről azért sem lehet szó, mert a nőiszabó iparban már hosszú idő óta hiány van szakmunkásokban. A rendelet tehát, anélkül, hogy ezt a kitűzött célt elérné, rengeteg kárt okoz a szalontulajdonosoknak, akik sok, különösen vidéki és utódállamból való vevőiket kénytelenek elengedni, mert azokat kétszer nyolc óra alatt kiszolgálni nem tudják.

Káros a szakma szerint a rendelet a munkásokra is, akik a túlórázásból származó keresettöbblettől elesnek és ezért minden tartalék nélkül állnak majd a holtszezonban. A rendelet ugyan bizonyos

esetekben engedélyezi a túlórázást, a munkaidő meghosszabbításának engedélyezése azonban oly sok herce-hurcával jár, hogy sokan inkább lemondanak a túlórák igénybevételéről. Sereimesnek tartja a nőiszabóipar egyes előjárásait ama gyakorlatát is, hogy a 45 napra szóló túlórázási engedélyt terminushoz kötik és egyáltalában nincsenek tekintettel arra, hogy a szalontulajdonosoknak mind a 45 nap alatt van-e munkája. A nőiszabóiparban most indult a szezon, de úgy a főnökök, mint az alkalmazottak tele vannak panasszal és ugylátszik, hogy ebben a divat szeszélyének nagyon is kitétt iparágban a rendelet még sok nehézséget fog okozni és különösen a szezonszerű termelést fogja akadályozni.

A levágott állatok után fizetnek ezentúl a mészárosok állami adót

A múlt pénzügyi év elején néhány város mészárosipari szervezete keresztülvitte, hogy tagjait nem külön adóztatták meg, hanem minden esetben a levágott állatok száma után. Ugylátszik, hogy ez a rendszer a fiskus szempontjából is bevált, mert a pénzügyminiszter ezt a rendszert az egész országra kiterjesztette.

A pénzügyminiszter ugyanis körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, melyben közölte, hogy

április elsejétől a mészárosoknak a levágott állatok után darabonként kell megfizetniük az állami adót.

A díjak a következők: marha, bivaly, bika 350, tehén, bivalytinó 250, növendék marha 150, borjú 100, disznó 200, bárány 10, juh és kecske 30 lei.

Ennek a rendeletnek az eredménye az, hogy a városi illetékek és a bőr, illetve a szaru után esedékes forgalmi adók kivételével a mészárosok semmiféle más adót nem fizetnek. Mészároskörökben meglelégedéssel fogadták a miniszteri rendeletet. Minden mészáros annyi hus után fizet adót a jövőben, amennyit valóban el is adott.

Ujfajta ötletes tölcserő talált fel két aradi iparos

A vendéglősök, korcsmárosok, valamint a háziasszonyok vehetik majd sok hasznát annak a rendkívül praktikus, újszerű tölcserőnek, amelyet a közleményben két aradi iparos: Kulinyi József műszerész és Freund Ignác találtak fel. A találmány lényege az, hogy a tölcserőből a betöltött folyadék csak akkor folyik ki, ha a tölcserő az üvegbe tették és abban a pillanatban, amikor — az üveg megtelése esetén — a tölcserő az üvegből kirántjuk, a tölcserőből egy csepp sem folyik ki többé, hanem benne marad, mint bármely más zárt edényben.

Ezt egy, a tölcserőbe elhelyezett szelep teszi lehetővé, amely abban a pillanatban, amikor a tölcserőbe folyadékot töltenek, bezárul és ennek következtében a folyadék a tölcserőben marad. Akkor azonban, amikor a tölcserő az üvegbe teszik, a szelep automatikusan kinyílik és a folyadék az üvegbe kerül. Amikor pedig a tölcserő az üvegből kihúzzák, a szelep — mint említettük, — becsukódik. A találmánynak az kölcsönöz különös jelentőséget, hogy rendkívüli módon megkönnyíti a palackozást és nagy hasznát vehetik a vendéglőkben, korcsmákban, de hasznos a háziasszonyok számára is, például a paradicsom eltevésénél. Ugvanacsak nagy előnye a tölcserőnek, hogy a folyadék vastagabb sugárban és gyorsabban ömlik belőle az üvegbe, mint más tölcserőből.

A tölcserő ötlete Kulinyi Józseftől származik és azt Freund Ignác tökéletesítette. A találmányt már szabadalmaztatták is és a szabadalmi száma 25.424. Az ujfajta tölcserők gyártását saját üzemből már meg is kezdték és azokat az Andrányi-cég hozza forgalomba. Egye-

lőre egy literes ürtartalommal rendelkező tölcserőket gyártanak nem horganyozott lemezből. Ezek egyszerűbb háztartások céljaira alkalmasak, később azonban megkezdik a különböző ürtartalmú tölcserők horganyozott lemezből való gyártását. Az ujfajta tölcserő ára mindössze 65 lei.

Freund Ignácnak egyébként egy másik ötletes találmánya is van, amelyet szintén szabadalmaztattak. Ez egy kis állvány, amelyet a biciklire szerelnek. Az állványt egyetlen lábmozdulattal olyan helyzetbe lehet hozni, hogy az a leszállás alkalmával a kerékpárt megtámassza. Így tehát a kerékpárokat nem kell a járdához támasztani, vagy pedig falhoz, illetve fához. Az utóbbi kettőhöz tudvalegőleg nem is szabad. Erre az állványra Freund Ignác zárat is szerel, úgy, hogy az állvány egyben biztonságot nyújt a tolvajok ellen is. Az ujfajta bicikli állványok gyártását szintén rövidesen megkezdik.

PRAKTIKUS MEGOLDÁS.

Döcögött megszólította az uccán barátja, Pöcög:

— Döcög, — mondta — gratulálók a házasságodhoz.

— Köszönöm, — felelte meglepett csuklással Döcög.

— És szép a feleséged?

— Szép, szép, de egy kicsit kismarta.

— Nem zavar ez téged?

— Egyáltalán nem zavar, mert ugy segítek a dolgon, hogy mindíg csak profilból nézem.

Május 15. konverziós esedékesség

Május tizenötödikén jár le — mint ismeretes — a konverziós tartozások nyolcadik részletének fizetési határideje. Illetékes helyről érkezett tájékoztatások szerint a bevételezések előreláthatólag mindenütt kielégítően történnek meg, a kilátások igen kedvezőek. Kimutatások készültek, amelyek az eddigi esedékességek alkalmával ki nem fizetett tartozások összesítése alapján megállapítják, hogy a nemfizetés 25-30 százalékos volt. Ezt az arányszámot országos viszonylatban állapították meg, viszont vannak vidékek, ahol a fizetési arány elérte a 95 százalékos is. Így például Ardealban és a Banatban kitűnő volt a konverziós adóssok teljesítése.

A nagy pénzintézetek tanulmány tárgyává tették, hogy vajjon nem lenne helyesebb, ha a nemfizető adóssok elleni eljárást együttesen, közös jogügyi szolgálat révén eszközölnék. A felmerült ötletéről jelenleg is beható tárgyalások folynak és elvben már el is határozták a közös jogügyi szolgálat megvalósítását. Minden esetre a Banca Nationala jóváhagyását is kikérlik ehhez a megvalósításhoz, mert hiszen ezen tartozások legnagyobb részét a jegy kibocsátó intézetnél visszaeszámitolták. A Banca Nationala vezetősége egyelőre nem nyilvánította véleményét az ügyben.

ROSSZAK A VISZONYOK

Két kereskedő beszélget. Azt mondja az egyik:

— Nos, hogy nagy az üzlet?

— Nagyon rosszul — mondja a másik. — Már azok sem vásárolnak, akik nem fizetnek.

Ahol az iparos és kereskedő köteles a szekerek után a szemetet eltakarítani.

A carei kereskedők és iparosok nevében a napokban küldöttség kereste fel Tomá Nadolu ezredes-polgármestert. A küldöttség a szekereknek a főútcákon való új közlekedési rendjére vonatkozólag kért enyhítéseket a polgármestertől. Az új rendelet szerint ugyanis a főútcán semmiféle szekér nem állhat meg üzlet előtt. A küldöttség kifejtette, hogy ez a tilalom igen nagy kárt okoz a főútcái kereskedőknek és iparosoknak, mert a falusiak akadályozva vannak abban, hogy a főútcán megállhassanak. A polgármester kijelentette a küldöttségnek, hogy a rendeletet úgy módosítja, hogy csak a szénával, szalmával és trágyával megrakott szekernek nem közlekedhetnek a főútvonal és az állomás között. Ezzel szemben azonban a polgármester kötelezte a kereskedőket és iparosokat, hogy a vásárnapok után a szekeret által okozott szemetet üzleteik előtt ők kötelesek eltakarítani. Ugyancsak közölte még a polgármester, hogy a város portalanításának érdekében szigorúan tilos a járműveknek az uttest közvetlen részén közlekedniük. A rendeletet a rendőrség fogja ellenőrizni és az ellene vétőket szigorúan megbüntetik.

KOMOLY AJANLAT

— Kaphatnék egy kis támogatást az Idült Alkoholisták Gyógyintézetére?

— Hogyne magával viheti a férjemet.

A budapesti Nemzetközi Vásár hírei

Rendkívül nagyarányú lesz a külföldi részvétel a budapesti Nemzetközi Vásáron. Rendkívül nagy nemzetközi érdeklődés nyilvánul meg az április 29 és május 9 között tartandó Budapesti Nemzetközi Vásár iránt. A beérkezett hírek szerint Ausztria a beállott új viszonyok között is hivatalos pavillonnal vesz részt a vásáron, most már mint a Német Birodalom egyik része. Impozáns hivatalos nemzeti pavillonnal vesz részt a vásáron Olaszország, Franciaország és Jugoszlávia. Érdekes árnyunak ígérkezik Brazília részvétele is. Ezenkívül nagyszámú külföldi kiállító vesz részt egyénenként a vásáron, a különböző szakmai csoportokban.

Megjelentek a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványai, 25-50%-os utazási kedvezmények egész Európába. A Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványai, amelyek 27 országban biztosítanak 25-50% menetdíjmérséklést a vasúti, hajózási és légitörzsi vonalakon, megjelentek és kaphatók a magyar kir. külképviseleti hatóságoknál, a vásár stb. képviselőinél és az utazási irodákban. A vásár utazási igazolványával Magyarországra vízum nélkül lehet beutazni. Utólagos vízum 2.50 Pengő.

Az alkalmazotti fizetések adójának emelése

Az 1938-39 évi költségvetési törvény értelmében a köz- és magántisztviselők fizetését a következő adókulcs alapján vonják a közteherviselés kötelezettség alá: 4000 leig 4 százalék, 4000-25.000 leig 8 százalék, 25.000-35.000 leig 10 százalék, 35.000-50.000 leig 12

százalék, 50.000-100.000 leig 15 százalék, 100.000-150.000 leig 20 százalék, 150.000 lelen felül 25 százalék. Ezt az adókulcs meghatározást nemcsak a fizetésekre, hanem a tantiémekre, osztalékokra, tiszteletdíjakra stb. alkalmazzák.

Néhány napon belül életbelép az új védjegy törvény

Szigoru intézkedéssel törlik le a tisztességtelen üzleti versenyt

Az új védjegy törvény elkészült, a törvénykezési bizottság jóváhagyta és így néhány napon belül az új törvényt rendelet törvény formájában életbe léptetik. Az új törvény első sorban egyesíti a régi királlyal, az ardeali és a bucovinai védjegy törvényeket. Az új törvény főbb rendelkezései a következők:

A védjegyek bejegyzését a jövőben a kereskedelmi és iparkamarák eszközlik. Megszüntetik az eddigi bonyolult bejelentési formákat. A védjegy bejegyzési díja védjegyenként 300 lei, ezenkívül még 300 lejess illetéket kell lefizetni az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium számára.

A bejegyzett védjegyek fel kell tüntessék az áru eredetét. A román áruk védjegyszövege

román nyelven kell legyen írva. Abban az esetben, ha a kereskedelmi és iparkamara visszatartásánál a bejegyzést, ez ellen a bírói fórumokhoz lehet fellebbezni. A kamarának csak akkor van joguk visszautasítani a védjegy bejegyzést, ha a védjegy olyan, hogy összetévesztésre ad alkalmat. A kereskedelmi és iparkamarák a bejelentett védjegyek másolatait kötelesek megküldeni a kamarák szövetségének, valamint az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumnak, ahol az összes védjegyeket ugyancsak bejegyzik. A törvény szigorú rendelkezéseket tartalmaz azok ellen, akik védjegybitorlással folytatnak tisztességtelen kereskedelmi versenyt.

Sorozatos kedvezményekkel szorgalmazzák az adó és büntetéshátralékok kiegyenlítését

Fantasztikus összeget képviselnek az adó- és büntetéshátralékok

A pénzügyminisztérium egyik legsúlyosabb problémája már hosszú ideje a régi adó tartozások felszámolásának ügye, amit — minden kísérletezése ellenére — nem tudnak kielégítő eredménnyel rendezni. Munkában és idővesztésben hatalmas károsodást jelent ezeknek a tételeknek nyitvántartása, átvitelése, könyvelése és emellett ugylátszik, hogy végleges rendezésre gondolni sem lehet. Az 1934-35 év előtti költségvetések hátralékai, amelyek 150 millió lejellel szerepelnek a jövő évi költségvetésben, csaknem 12 milliárd lejt tesznek ki, ami magában véve is hatalmas összeg. Ehhez azonban további 990 millió lei számítandó hozzá, mint az 1934-35 évi költségvetéstől az 1937-38 évi költségvetésig terjedő időszak hátralékai. Ezek a tételek elértek meg a pénzügyminisztérium azon elhatározását, hogy meghosszabbítsák a hátralékok kedvezményes fizetéséről intézkedő törvény hatályát. A törvény kedvezményét azal hosszabbítják meg az 1938-39. költségvetési évre, hogy nemcsak a hátralékos adók, de a különböző büntetések is kifizethetők a meghatározott összeg-csökkentéssel.

Megállapítást nyert, hogy az adó tartozások legnagyobb része olyan adófizetőket terhel, akik képtelenek eleget tenni kötelezettségeiknek, amelyeknek összegét alaposan megnövelték a kamatok és a tartozások növelése. Eppen ezért elhatározták, hogy a szegénysorsu hátralékos adófizetőknek nem kell megfizetniük sem a kamatokat, sem az összeg növelésével előállott többletet, hanem csupán az eredeti adóösszeget és ezt is a törvény által biztosított kedvezmények igénybevételével. Természetes, hogy ilyen esetekben a szegény-jogot a minisztérium által kijelölt szervek állapítják majd meg.

Könyvitéseket kívánnak eszközölni azon tételek rendezésére is, amelyek úgy adódtak, hogy a fokozatos felelősség elve alapján vezető állásban lévő tisztviselőket is anyagilag felelőssé tettek alantassáikra kirótt bírságokért, illetve megterheltek őket a bírságok összegével. Gyakorlati megoldást keresnek ezen nehezen bevételezhető tételek felszámolására és a minisztérium szakértői remélik, hogy sikerül is megfelelő megoldást találniuk.

Kereskedelmi követelés soha nem lehet konverzió tárgya

Abban a kérdésben, hogy a kereskedelmi követelés lehet-e vagy sem konverzió tárgya, az esetben, hogyha az adós iparos kezdetől fogva nem volt eltérés a joggyakorlatban. Vagyis kereskedőnek, vagy iparosnak kereskedelmi vagy ipari jellegű tartozása az állandó joggyakorlat szerint nem esett konverzió alá, — meg kellett az adósnak fizetnie az egész tartozását. Vita tárgya volt azonban és eltért a joggyakorlat olyan eseteknél, amikor a követelés maga kereskedelmi vagy ipari jellegű volt ugyan, azonban az adós, illetőleg ennek jóállója, kezeze nem volt kereskedő vagy iparos és körülményeinél fogva élvezhette általánoságban tartozásaira nézve a konverziós törvény rendelkezéseit akár mint városi, akár mint falusi adós. Ilyen esetekben a bíróságok hol megadták, hol megtagadták a konverziós kedvezmény alkalmazását a nem kereskedő adóssal szemben. A Semitőszék III. kereskedelmi tanácsa 1936. évi 720. számú határozatával azt mondta ki, hogy kereskedelmi vagy ipari jellegű követelés tekintetében, legyen az adós vagy jóállója, akár nem kereskedő, vagy iparos, a konverziós törvény kedvezményeit nem élvezheti. Utóbb egy konkrét esetben egy nem kereskedő és nem

iparos jót állott egy kereskedelmi jellegű adósságért és amikor végrehajtást rendeltek el ellene, konverziós kifogással élt, amelynek a hugoji törvényszék helyet is adott abból az indokból, mert a jót álló adós nem kereskedő és nem iparos és megfelelő saját személyében a konverziós törvény követelményeinek.

Felelősség folytán a timisoarai Tábla a konverziós elutasította. Az adós felfolyamodása folytán a Semitőszék II. tanácsa helyet akart adni a konverziós kifogásnak, azonban miután a III. kereskedelmi tanács már elvi jelentőségű határozatban ellenkező álláspontra helyezkedett, az ügyet a Semitőszék teljes ülésére elé terjesztette. A teljes ülés határozata szerint eldöntött dolog, hogy kereskedelmi követelés, az adós személyére tekintet nélkül, nem eshetik konverzió alá.

KÜLÖNBESÉG

— Mi a különbség egy angol és egy skót között ha kihull a hajuk?

— Az angol hajnövekedéséről vásárol, a skót eladja a hajkeféjét.

Az aradi munkakamara nem hajlandó vállalni a volt Ipartestület aggmenházának fenntartását

Az aradi Iparosságnak komoly eseménye van: április elsejétől kezdődőleg az aradi munkakamara, amely eddig fentartotta, nem hajlandó további összegeket folyósítani a régi aradi ipartestület épületében elhelyezett iparos aggmenház fenntartására és így ma az a helyzet, hogyha az ügyben megfelelő megoldást nem találunk, az aggmenház tizenegy ápolója, három idős nő, akik közül az egyik ágyban fekvő súlyos beteg és nyolc munkaképtelen, kivéül iparos máról-holnapra az utcára kerül. Amikor az aradi munkakamara annak idején, mikor az iparos aggmenházat átvette, egy több millió lejes értéket képviselő ingatlant is kapott az aradi ipartestület székháza révén az aradi iparosságtól. Ezek után minden aradi iparos természetesen találta, hogy a tizenegy aggmenházai ápoltnak mintegy évi százezer lejt kitevő eltartási díját a munkakamara fedezze. 1936. április elseje óta, tehát pontosan két esztendő óta működik az iparos aggmenház.

Reinhart Gyula butorgyáros, az aradi Iparos Otthon elnöke anapokban két hivatalos levelet is kapott: az egyiket a munkakamarától, a másikat az aradi munkaügyi felügyelőségtől.

A munkakamara hivatalos megkeresése, amelyet Vladislav Cornel dr. főtitkár írt alá, felkéri az Iparos Otthont, hogy az Iparos Otthon egész vezetőségével egyetemben jelenjen meg március 28-án délután 6 órakor a munkakamarában az ipartestületi székházban működő aggmenház további fenntartásának megbeszélése ügyében. Reinhart elnöknek nem volt módjában a kérésnek eleget tenni, mert a levelet március 28-án kapta meg és ugyanezen a napon kellett volna a vezetőség tagjaival együtt megjelennie a gyűlésen, ami nem volt kivihető, mert ilyen rövid idő alatt nem volt módjában a város különböző részeiben lakó vezetőségi tagok összehívása.

A munkaügyi felügyelőségnek az Iparos Otthon elnökéhez intézett levele március 30-iki keltezésű. A levél, amelyet Popescu Petre vezérfelügyelő és Pacurar Octavian helyettes felügyelő írtak alá, szintén az aggmenház kérdésével foglalkozik. Közli az Iparos Otthon elnökével az a levél, hogy a volt ipartestület épületének átvétele alkalmával abban a munkakamara egy aggmenházat talált, amelynek lakóit emberies érzéstől vezettetve nem tették ki, hanem hozzájárultak eltartásukhoz. Ez az aggmenház, — tartalmazza továbbiakban a levél, — nem az aradi munkakamaráé és annak fenntartásához a munkakamara nem járulhat a jövőben hozzá, mert nincsenek erre megfelelő alapjai. A munkaügyi felügyelőség arra kéri az Iparos Otthont, hogy gondoskodjanak ennek az aggmenháznak további eltartásáról, mert hiszen ennek az intézménynek, — mondja a levél, — annak idején az Iparos Otthon vezetői voltak a kezdeményezői. Hogy a probléma megfelelően elintéztessék, jelenjenek meg a munkakamara által tervezett iparos megbeszélésen és tárgyalják meg az ügyet a munkakamara vezetőivel.

A levél egyben arra is felkéri az Iparos Otthont, hogy sürgősen juttassák el a munkaügyi felügyelőséghez az aradi Iparos Otthon alapító okmányát, alapszabályait, egy másolatot a jogi személyiségi okmányukról, az 1936. és 1937. évi mérleget, valamint a két évről szóló közgyűlési jegyzőkönyveket is.

A veszélyeztetett jövőjű aggmenház tizenegy öreg ápolója ügyében kérdést intéztünk Reinhart Gyula butorgyárhoz, az Iparos Otthon elnökéhez, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Ugy az Iparos Otthon vezetősége, mint magam nagyon sajnáljuk, hogy a túlkészen eljuttatott levél, illetve a gyűlés határidejének túlkészen való megállapítása miatt nem volt módunkban a megbeszélésen megjelenni, amelyet a munkakamara vezetősége tervezett és amelyet az lett volna a célja, hogy a régi ipartestület székházában elhelyezett aggmenház problémája ügyében tárgyaljunk. A magam részéről csak annyit mondhatok, hogy az Iparos Otthon, mint intézmény semmi közösséget sem vállalhat a régi ipartestületi székházban elhelyezett aggmenházzal. Az Iparos Otthonnak vitathatatlanul egy aggmenház felállítására a kitűzött programja, de az aggmenház kizárólag azoknak a munkaképtelennek vált iparosoknak és iposnéknak

elhelyezésére fog szolgálni, akik tagjai voltak ennek az intézménynek.

— Az Iparos Otthonnak így nincsen módjában, hogy a kritikus helyzetbe jutott aggmenház ápolójairól gondoskodjék, mert az ellenkező alapszabályaival

— Ami a munkaügyi felügyelőség levelének azt a pontját illeti, amelyben arról van szó, hogy az Iparos Otthon volt a kezdeményezője az ipartestületi székházban felállított aggmenháznak, ki kell jelentenem, hogy ez súlyos tévedés. Az Iparos Otthon vezetősége és ez az intézmény csak saját alapszabályai szerint végzett tevékenységet és egyetlen lépést se tett, hogy a maga programján kívül még egy külön aggmenházat is életre hívjon. Elég súlyos teljesítmény volt számunkra, hogy

nagyértékű székházunkon kívül megvásároltuk már a telket a később létesítendő saját aggmenházunk számára, amelyben rokkanttá lett saját tagjaink nyernek reményünk szerint az átlagos aggmenházi ápolásnál magasabb színvonalú ellátást.

— Nekem az az álláspontom, hogy a munkakamara különösebb nehézség nélkül gondoskodhat a szóbanlévő aggmenház tizenegy ápolójának eltartásáról. Valamennyien tudjuk, aradi iparosok, hogy ezt az intézményt a régi aradi ipartestület vezetői hívták életre abban a reményben, hogy az ipartestület nagyértékű jövedelmei és az iparosok tagsági díjai elégségesek lesznek arra, hogy az aggmenház eltartásának szükségleteit fedezzék. Az ipartestületi székház jelenleg a munkakamara birtokában van és Arad közel kétezer iparosa szintén tagja a munkakamarának, melynek nagyszemű tagsági díjat fizetnek. Ha száraz jogi előírás szerint nem is, — erkölcsileg feltétlenül indokolt, hogy a tizenegy szegény öreg eltartásáról, amint hogy már két év előtt megtette, ezután is az aradi munkakamara gondoskodjék.

Április 14-én nyílik meg a timişoari kisipari kiállítás

A temesvár-timişoari kisiparos társadalom husvét alkalmával tavaszi vásárral egybekötött kiállítást rendez. A kiállítás előkészületi munkái már folyamatban vannak és minden jel arra mutat, hogy a kiállítás a legszebb erkölcsi és anyagi siker jegyében zajlik le.

A vásárral egybekötött kiállítás április 14 és

26 között lesz a Munkaadói Szindikátus összes helyiségeiben. A kiállítás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a kisiparosság részéről, összesen mintegy 100—120 kiállítóra számítanak. A kiállításon valamennyi iparág részt vesz és a bányászati kisipar legszebb készítményei bemutatásra kerülnek.

A satumarei asztalosiparosok a kontárok ellen

A szatmár-satumarei asztalosiparosok szindikátusa Mészáros Imre elnök vezetésével választmányi gyűlést tartott a Timár Ipartestület székházában. Az elnök megnyitó beszéde után Veres Mihály ismertette az elmúlt évi jegyzőkönyvet, míg a zárszámadást Mudri Jenő olvasta fel. Vadnay kárpitos-mester beszámolt az asztalos és kárpitos iparosok által fenntartott áru-raktár elmúlt évi működéséről. Jelentése szerint az áru-raktár az elmúlt évben nagy forgalmat bonyolított le. A választmány tagjai elhatározták, hogy a jövőben kibővítik az áru-raktárt és a rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel felszólítják az asztalosokat, hogy támogassák ezt az intézményt.

Megemlékeztek még a választmány tagjai a kontár-kérdésről is. Elhatározták, hogy a törvé-

nyes keretek között dolgozó iparosoktól kimutatást kérnek a munkakamarától. Azokat, akik ezen a kimutatáson nem szerepelnek, kontárkodás miatt feljelentik a rendőrségen. Megegyezték, hogy a legújabb törvények értelmében nemcsak a kontárokat, hanem az azokkal dolgozókat is szigorúan megbüntetik.

Sok panasz hangzott el az ifjúság a butorkereskedők ellen is, akik idegen városokból hozatott, silányabb minőségű áruval látják el a piacot és ezzel megfosztják kereseti lehetőségeiktől a szatmári iparosokat. A választmány elhatározta, hogy mindezeket a kérdéseket a két hét múlva összehívandó közgyűlés elé terjeszti és annak határozatát a hatóságokkal karöltve hajtja végre.

Etnikai kimutatás Bihar, Salaj és Satumare iparos-lanocairól

A munkaügyi minisztérium az ország valamennyi munkakamarájához felhívással fordult, hogy a munkakamarák körzetéhez tartozó tanoncok etnikai származásáról kimutatást készítsenek. A nagyváradi-oradeai munkakamara most készült el ezzel a kimutatással, amely a következő adatokat tartalmazza:

Nemzetiségi származásra nézve az egyes megyékben az iparostanoncok száma a következőképpen oszlik meg:

	Bihar- megye	Satumare- megye	Salaj megye
Román	302	237	161
magyar	542	191	289
zsidó	139	79	49
német	—	45	16
szlovák	1	—	—
orosz	1	—	—
ruthén	—	—	2

A fenti adatokat már megküldötték a munkaügyi minisztérium statisztikai osztályának,

Salaj-megyében mesterkönyveket hamisított egy megtévedt tisztviselő

Mudura Ioan nagyváradi-oradeai munkaügyi felügyelő megállapította, hogy Salaj-megyében a törvényes határidő előtt állítottak ki mesterkönyveket s ezen felül több hamisított mesterkönyv került forgalomba.

A nagyváradi-oradeai munkaügyi felügyelőség szigorú vizsgálatot vezetett be, amelynek során kitudt, hogy a hamisításokat Tóth István volt ipartestületi tisztviselő követte el, aki a mesterkönyveket régi bélyegző segítségével „hitelesítette”. Az ügyben a zilah-zaláni ügyészség folytatta tovább a vizsgálatot és megállapították, hogy pár lejekért hozta forgalomba Tóth István a hamisított mesterkönyveket.

Ez ügyben most az a fordulat történt, hogy az oradeai munkafelügyelőség átírt a munkakamarához, kérve, hogy a munkakamara delegáljon egy tisztviselőt, aki felülvizsgálja a zalai volt ipartestület könyveit és levéltárát, mert az a gyanú merült fel, hogy a letartóztatásban levő Tóth István volt ipartestületi tisztviselő működése idején még számos szabálytalanságot követelt el. A munkakamara delegált tisztviselője a jövő hét folyamán kezdi meg felülvizsgálati munkáját Zalán.

